

POSTANOWIENIE

12 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 12 stycznia 2024 r. w Warszawie wniosku E.S.

o zbadanie spełnienia przez SSN Mariusza Łodko wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 2096/22
z wniosku Miasta stołecznego Warszawa
z udziałem M.S., E.S. i Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich
o wpis

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Uczestniczka E.S., w piśmie procesowym z 11 grudnia 2023 r., na podstawie art. 29 § 5-7 i 9 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1093 ze zm.; dalej: uSN), wniosła o stwierdzenie, że sędzia Sądu Najwyższego Mariusz Łodko, wyznaczony do rozpoznania sprawy o sygn. akt II CSKP 2096/22, nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z art. 29 § 5 uSN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania

po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Artykuł 29 § 9 uSN nakazuje, aby wniosek o zbadanie ww. wymogów czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał: 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5; 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Natomiast stosownie do art. 29 § 10 uSN wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Wniosek uczestniczki nie czyni zadość tym wymaganiom. Wprawdzie we wniosku wskazano na okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Mariusza Łodko na urząd sędziego Sądu Najwyższego, ale nie odniesiono się we właściwy sposób do postępowania sędziego po powołaniu, co stanowi podstawę do odrzucenia wniosku.

We wniosku nie wskazano również, że ze względu na charakter sprawy i okoliczności związane z powołaniem sugerowany deficyt niezawisłości czy bezstronności sędziego może wywrzeć jakikolwiek wpływ na wynik tej sprawy. Uczestniczka nie wskazała bowiem, jak w okolicznościach sprawy o sygn. II CSKP 2096/22 ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności związane z powołaniem na urząd sędziego i późniejszym postępowaniem sędziego mogłoby wpływać na jej wynik (przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy). W tym zakresie ograniczono się do wskazania, że sędzia został przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego uchwałą, która została podjęta przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3). Podano również, że po przeniesieniu do Izby Cywilnej sędzia został wybrany na kandydata do objęcia stanowiska prezesa tej Izby (na

które nie został powołany), a następnie powierzono mu obowiązki przewodniczącego II Wydziału Izby Cywilnej.

Uczestniczka zatem nie sprecyzowała okoliczności, które mogłyby wywrzeć wpływ w sposób bezpośredni na brak spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności, a we wniosku skupiła się na kwestii powołania sędziego Mariusza Łodko na urząd sędziego Sądu Najwyższego, co jest niewystarczające do uznania wniosku za spełniający ustawowe wymogi. Wskazane okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego mają bowiem charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez sędziego, co w oczywisty sposób nie odpowiada założeniom ustawodawcy.

Należy zaaprobować stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22, że przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 uSN należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Podobne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny, który w postanowieniu z 14 lutego 2023 r., I FSK 2040/22, wskazał, że przy ocenie zachowania standardu niezawisłości i bezstronności nie można oprzeć się jedynie na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Konieczne jest skonkretyzowanie, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu konkretnego sędziego, a także występujące po jego powołaniu oraz mające ścisły związek z jego osobą i osobą wnioskodawcy mogą wpływać na brak bezstronności i niezawisłości sędziego w danej sprawie (zob. postanowienie SN z 14 czerwca 2023 r., III CB 16/23).

Analiza przedmiotowego wniosku uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w zw. z § 9 uSN wymogu okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, nie opiera się on w istocie na indywidualnych

okolicznościach powołania sędziego Mariusz Łodko na urząd sędziego Sądu Najwyższego, lecz koncentruje się na występującej - zdaniem uczestniczki - systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której upatruje ona w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowane zarzuty nie mogą odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 § 5 i n. uSN, gdyż celem tej instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów, ale ocena indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy.

Powyższe zaniechania świadczą o niedochowaniu przez uczestniczkę wymagań z art. 29 § 9 pkt 2 uSN. Brak ten ma, zgodnie z art. 29 § 10 uSN, charakter nieusuwalny i musi skutkować odrzuceniem wniosku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

(A.G.)

[ał]